

# ACADEMICIANUL GLEB DRĂGAN – 100 DE ANI DE LA NAȘTERE

Nicolae GOLOVANOV<sup>1</sup>, Sorin COATU<sup>2</sup>

nicolae\_golovanov@yahoo.com; sorin\_coatu@yahoo.com

**ABSTRACT:** July 2020 marked the 100<sup>th</sup> anniversary of the birth of academician Gleb Drăgan, who until about 5 years ago was still working for the benefit of science and culture in our country. The academician was first of all a remarkable professor, who was deeply involved in the training of future specialists for the energy sector in Romania, with the initiative and specific responsibility of a superior man with a broad vision. With over 65 years in higher technical education, he was not only a remarkable professor for students, the mentor of many generations of energy specialists, but also a reliable advisor to former students, who were facing complex problems in developing the energy system. They confidently appealed to their professor and, together, found the best solutions.

**KEYWORDS:** Gleb Drăgan, professor, academician, Romanian Academy, energy sector

În luna iulie a acestui an s-au împlinit 100 de ani de la nașterea regretatului academician Gleb Drăgan, care până în urmă cu circa 5 ani încă mai lucra spre folosul științei și culturii din țara noastră.

Domnul academician a fost mai întâi un remarcabil profesor, care s-a implicat profund în pregătirea viitorilor specialiști pentru edificarea sectorului energetic din România, cu inițiativa și răspunderea specifice unui om superior, cu o largă viziune și cu o clară înțelegere a celor ce urmează. Peste 65 de ani în învățământul tehnic superior a fost nu numai un remarcabil profesor al celor aflați în băncile școlii, mentorul unor numeroase generații de specialiști în domeniul energiei, dar și un sfetnic de nădejde al foștilor studenți, care, aflați în fața unor complexe probleme ale sistemului

---

<sup>1</sup> Prof. dr. ing. la Universitatea Politehnica, București; membru al Diviziei de Istoria Științei (DIS) a Comitetului Român de Istoria și Filosofia Științei și Tehnicii (CRIFST), al Academiei Române.

<sup>2</sup> Prof. dr. ing. la Universitatea Politehnica, București.

energetic aflat în plină dezvoltare, apelau cu încredere la profesor și găseau împreună cu acesta cele mai bune rezolvări.

A fost și un remarcabil constructor, care a lucrat împreună cu cele mai strălucite minți din domeniul energiei pentru făurirea sistemului energetic românesc, în primii ani ai deceniului cinci din secolul trecut. Ideile care au fost trecute pe planșetă și apoi transpuse în realitate au fost rezultatul unor gânduri pentru următorii 50 de ani ai țării, astfel că și astăzi beneficiem de o structură a sistemului energetic așa cum, în mare, aceasta a ieșit din condeiul celor care aveau capacitatea de a vedea în viitor.



**Foto:** Academicianul Gleb Drăgan  
(6/19 iulie 1920 – 24 octombrie 2014)

În școală a predat cursuri de Tehnica Tensiunilor Înalte, disciplină pe care a iubit-o cu pasiune, nu numai pentru conținutul ei fermecător, dar și pentru misterele care îi erau încă asociate. A îndrumat studenții să vadă în cursul predat de dânsul, ca și în toate celelalte materii, nu numai conținutul științific, dar și frumosul care însoțește toate cunoștințele pe care omenirea le-a descoperit și le-a acumulat și cele care vor fi descoperite și înțelese.

A pus un accent deosebit pe înțelegerea profundă a fenomenelor din domeniul său de activitate și a căutat cele mai bune instrumente teoretice

pentru lămurirea acestora, totodată aplecându-se și asupra pregătirii experimentelor care pot să aducă în fața studenților acele fațete ale fenomenului pe care teoria nu reușește să le cuprindă. A fost constructorul care a inițiat și a finalizat realizarea a trei laboratoare de încercări de înaltă tensiune, dintre care ultimul, existent și astăzi a avut un rol deosebit nu numai în pregătirea studenților, dar și în validarea unor soluții dezvoltate de institute de profil din țară sau din străinătate. Dacă liniile de 400 kV și 750 kV din România, dar și din alte țări sunt astăzi baza sistemelor de energie electrică este și meritul laboratorului pe care profesorul *Gleb Drăgan* l-a gândit și de care a rămas legat până la sfârșitul vieții.

Chiar în condițiile dificile de dinainte de anul 1990, profesorul a reușit să aibă legături științifice cu cele mai importante personalități din domeniu din întreaga lume. Prin caracterul său de om superior, cu o remarcabilă statură intelectuală, a făcut ca aceste legături științifice să devină legături de suflet, adevărate prietenii. Legăturile cu colegi din Franța, Anglia, Italia, Rusia au fost deschis drumuri de care au beneficiat din plin toți colaboratorii domniei sale, iar informațiile care au circulat pe aceste căi a făcut ca să nu existe bariere științifice pentru colectivul de Tehnica Tensiunilor Înalte, determinate de lipsa literaturii de specialitate.

Eforturile făcute pentru dezvoltarea disciplinei pe care o predă, dar și pentru dezvoltarea laturii experimentale au condus la includerea într-un program UNESCO – PNUD, care a permis prezența în România a unor personalități remarcabile din domeniu din Elveția, Anglia, Germania, Franța care au împărtășit membrilor colectivului condus de profesor cele mai noi realizări în domeniu, noi metode și instrumente de studiu, direcții moderne de cercetare, modul de organizare a proceselor de cercetare, tehnici de analiză și interpretare a datelor experimentale. Programele în care laboratorul a fost inclus a permis ca toți membrii acestui colectiv să beneficieze de stagii de pregătire pe termen lung în cele mai prestigioase centre de cercetare din Franța, Anglia, Rusia, Italia, Germania. Nu în ultimul rând unele dintre echipamentele de laborator au fost achiziționate în cadrul acestui program. În acest fel, colectivul condus de profesorul *Gleb Drăgan* a devenit un important centru de cercetare, care a lucrat cu succes la rezolvarea unor probleme în domeniu, alături de cercetători din țări cu veche tradiție în acest domeniu.

Problemele legate de apariția pierderilor prin descărcarea corona, perturbații acustice și electromagnetice determinate de acest fenomen,

influența câmpurilor electromagnetice asupra organismelor vii, evaluarea structurii câmpului electric în cazul unor configurații complexe au reprezentat subiectul unor importante contribuții științifice ale profesorului dar și ale colaboratorilor acestuia. Rezultatele acestor studii au fost deosebit de utile atunci când profesorul și colaboratorii acestuia au fost angrenați în proiectarea primei linii electrice cu tensiunea de 750 kV din România.

A fost un om care a împărtășit cu generozitate din marea sa bogăție de cunoștințe și a fost bucuros atunci când tinerii săi colaboratori reșeau să facă pași înainte în pregătirea lor profesională, în recunoașterea lor pe plan internațional. O mare parte din bogatul său bagaj de cunoștințe tehnice îl regăsim și astăzi în monumentală lucrare în trei volume privind problemele de Tehnica Tensiunilor Înalte, coordonată de dânsul, ca și în numeroasele lucrări în domeniu elaborate de domnia sa.

Ca decan al facultății de Energetică și un timp îndelungat ca șef al catedrei de Rețele Electrice a fost un apreciat organizator, un conducător care cu tact și înțelepciune a căutat să asigure implicarea tuturor cadrelor didactice în pregătirea studenților, în viața științifică a țării. Cu toată exigența sa în activitatea didactică a fost deosebit de apreciat de către studenți pentru corectitudine, pentru ținuta de profesor universitar, pentru bucuria care îi lumina chipul când vedea că studenții au înțeles ceea ce a fost expus..

Ca om de știință a abordat cele mai complexe aspecte ale disciplinei de Tehnica Tensiunilor Înalte și a elaborat lucrări care au văzut lumina tiparului în cele mai importante publicații științifice din țară și din străinătate, astfel că lista sa de publicații este impresionantă și a fost larg consultată de toți specialiștii în domeniu. Au beneficiat în cea mai mare măsură numeroșii doctoranzi, care au avut privilegiul de a-și desăvârși pregătirea sub conducerea sa. Astăzi, mulți dintre aceștia, își aduc aminte cu venerație de întâlnirile în care tot ce era nelămurit se lămuria repede și se pleca cu noi direcții de dezvoltare a cercetării. A acordat o atenție deosebită legăturii cu colegii din colectivele corespondente din celelalte universități din țară, astfel că laboratorul de Tehnica Tensiunilor Înalte din București a devenit un punct central de întâlnire a cadrelor didactice din țară care activau în acest domeniu.

Ca inginer a observat necesitatea ca inginerii din sistemul energetic să fie dotați cu cunoștințele necesare exploataării noilor linii de înaltă tensiune care se dezvoltau, din ce în ce mai mult, pentru acoperirea necesităților de energie ale unei țări care era în plină dezvoltare. S-a implicat în realizarea

de centre de înaltă tensiune în cadrul fiecărei entități din subordinea operatorului de transport și de distribuție și a asigurat pregătirea personalului cu specialiști din domeniu.

Recunoașterea de care s-a bucurat în mediul științific dar și tehnic a făcut ca să fie deseori consultat în elucidarea unor evenimente deosebite din sistemul energetic. Cu multă implicare, înțelegere dar și cu mult tact, la incidente din București, Galați, Turceni, Tohani a reușit să găsească cele mai corecte soluții, acordând o atenție deosebită neafectării oamenilor și familiile lor. Mulți dintre cei care au fost implicați în aceste studii au rămas profund impresionați de adâncă cunoaștere a fenomenelor, atenția deosebită acordată tuturor cauzelor care ar fi putut să genereze evenimentul și mai ales de grija cu care profesorul căuta să descopere adevărul și să extragă soluțiile de viitor.

S-a născut în ținutul de la est de Prut, pământuri cu care a avut mereu o legătură sufletească și pentru care, atunci când a fost posibil, a dăruit din tot sufletul nu numai mijloce materiale dar și o mare bogăție spirituală, înțelepciune și mai ales mult optimism. Prezența profesorului în Republica Moldova era o adevărată sărbătoare. A fost membru de onoare a Academiei de Științe a Republicii Moldova și doctor honoris causa al Universității Republicii Moldova, titluri care i-au fost deosebit de apropiate de suflet și pe care le amintea cu mândrie în orice ocazie.

Pentru toți care l-au cunoscut a fost o adevărată bucurie când au aflat, în anul 1991, că Academia Română i-a apreciat aportul științific la dezvoltarea științelor tehnice și l-a ales ca membru al acestui înalt for științific.

Deși a fost un inginer dedicat, a fost un om căruia i-a plăcut frumosul și i-au plăcut deducțiile filozofice. A scris cu talent și a fost apreciat pentru ușurința cu care creionul domniei sale descria cele mai importante trăsături ale persoanelor din jurul său. A fost deosebit de apreciat romanul în care descrie istoria familiei sale, de la orașelul în care și-a petrecut, împreună cu părinții săi, cu fratele geamăn și sora sa, la perioada trăită în timpul celui de al doilea război mondial, când toată familia a fost despărțită, cu părinții exilați în Siberia, iar copiii dispersați în România și Ucraina și apoi fericita revedere a copiilor, ca oameni maturi și fiecare cu rostul său. Fratele geamăn, membru al Academiei de Științe din Ucraina, a rămas și astăzi un apropiat al poporului român și al limbii române.

A trecut cu demnitate peste durerile pe care le-a cunoscut în viață și a rămas până în ultima clipă a vieții un om lângă care era un privilegiu să

lucrezi și să privești în viitor. Chiar și în ultimii ani de viață avea planuri mari, pe care le împărtășea colegilor săi care erau impresionați de optimismul și puterea sa de a gândi la viitorul țării.

Astăzi la cei 100 de ani de la nașterea sa, regretăm că nu am reușit să organizăm comemorarea pe care o merită, dar toți cei care l-am cunoscut rămânem cu certitudinea că din relația cu domnia sa am devenit mai bogați sufletește și am avut multe de învățat.